
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הטיפול בפרט ובמשפחה בגישת פסיכולוגיית העצמי - 3561

תאריך עדכון אחרון 21-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2023

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' מירב הררי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: hararimeirav@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הפרקטיקום יעסוק בטיפול ביחידים ובמשפחות ברוח פסיכולוגית העצמי של היינץ קוהוט. הקורס יתנהל תנהל בדרך של הצגת מטופלים בכיתה, קריאת מאמרים ודיון פעיל.

מטרות הקורס:

בקורס נכיר מושגים מרכזיים בתיאוריה של פסיכולוגית העצמי: נבין את פגיעותו של העצמי וצרכיו הבסיסיים, את המושג זולת עצמי (selfobject) והכמיהה להתמזגות עמו, נלמד על העמדה הטיפולית קרובת החוויה, על תפקידה של האמפתיה ככוח מרפא מרכזי ועל התכוונותו של המטפל כזולת עצמי בשירותו של המטופל. דרך הצגת הפרקטיקה של התלמידים נלמד על הרלוונטיות של פסיכולוגית העצמי למקצוע העבודה הסוציאלית בהיותה מדגישה את אחריותו של האדם על זולתו, בראייתה את המצוקה האישית של האדם כבלתי נפרדת מן התנאים הסביבתיים שיצרו אותה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס הסטודנטים יכירו את המושגים המרכזיים של פסיכולוגיית העצמי ויוכלו ליישם את רוח הגישה בעבודתם הטיפולית.

דרישות נוכחות (%):

נוכחות מלאה ופעילה בשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הלמידה תיעשה דרך כתיבת יומני טיפול, קריאת מאמרים, הצגת מטופלים בכיתה ודיון פעיל בהשתתפות הסטודנטים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- א. פסיכולוגית העצמי במבט על.
- ב. מקומה של האמפתיה.
- ג. יישומים טיפוליים הנגזרים מפסיכולוגית העצמי.
- ד. טיפול זוגי ומשפחתי וטיפול בילדים בגישת פסיכולוגית העצמי.
- ה. היבטים טיפוליים נוספים.

חומר חובה לקריאה:

- הומינר, ד. (2010). פסיכולוגיית העצמי במרחב ההתהוות בין מערב למזרח. שיחות, כ"ד (2), 140 - 146.
- מיטשל, ס. א. ובלאק, מ. ג. (2006). פרויד ומעבר לו. תולדות החשיבה הפסיכואנליטית המודרנית. תולעת ספרים בע"מ.

פרק 6: פסיכולוגיות של זהות ושל עצמי, היינץ קוהוט, 218-243.
פרק 8: מחלוקות סביב תיאוריה, 286-312.
פרק 9: מחלוקות בנוגע לטכניקה, 313-340.

קולקה ר. (2005). בין טרגיות לחמלה. בתוך: קוהוט, ה. כיצד מרפאת האנליזה? עם עובד, תל - אביב. 13-52.

קולקה, ר. (2010). בין הפצעה להתמוססות-מבט עכשווי על גדולה ואידיאלים במשנתו של קוהוט, שיחות, כ"ה, (1), 37-48.

קולקה, ר. (2010). תרומתה של פסיכולוגיית העצמי לממד הרוחני בפסיכואנליזה. הירורים על 'פסיכולוגיית העצמי וחקר רוח האדם' מאת היינץ קוהוט. מארג: כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה, א', 263-279.

Fisch, J. (2011). The essence of therapy: What is essential for a therapeutic engagement and psychic change to take place and what model /models explain it best? *International Journal of Psychoanalytic Self Psychology*, 6, 377-394.

איוניר ש. (2002). האמפתיה כשביל ל "מקומו" של הזולת. בתוך פרקי אמהות - נשים ישראליות מגיבות לפרקי אבות בעריכת יעל משאלי. הוצאת ידיעות אחרונות. תל - אביב.

עומר, ח. (1997). הסיפור האמפאתי. שיחות, י"ב (1), 13-20.

עומר, ח., ואלון נ. (1997). מעשה הסיפור הטיפולי. תל-אביב. מודן. פרק 1: הסיפור האמפאתי והפיצול הטיפולי, 1-28.

קוהוט, ה. (2005). כיצד מרפאת האנליזה? עם עובד, תל - אביב. פרק 9: תפקידה של האפתיה בריפוי הפסיכואנליטי, 232-250.

קיטרון, ד. (2009). פסיכותרפיה ושליחותה האתית- סובייקטיביות, אמפתיה ואמונה. שיחות, כ"ג (3), 248-254.

Freedberg, S. (2007). Re-examining Empathy: A Relational- Feminist Point of View. *Social-Work*, 52(3), pp 251-259.

Dyche, L. A & Zayas, L. H. (2001). Cross- Cultural empathy and the contemporary psychotherapist. *Clinical Social Work*, 29(3), 245- 258.

טמיר, י. (2003). היחס ההדרתי בתהליך הטיפולי כחוויה רגשית מרפאה. שיחות, י"ז (2), 123-130.

טמיר, י. (2010). הזיקה בין נוכחות- מראה לבין חווית הבושה. היבטים תיאורטיים וטיפוליים. שיחות, כ"ד (3), 240-249.

טמיר, י. (2010). הזיקה בין נוכחות- מראה לבין חווית הבושה. היבטים תיאורטיים וטיפוליים. שיחות, כ"ד (3), 240-249.

-
- מן, ג. (2010). פנים שונות לקונטקסטואליות. בין אחדותיות לשניות בפסיכולוגיית העצמי ובתאוריה האינטרסובייקטיבית- התייחסותית. מארג: כתב עת לפסיכואנליזה, א', 219-240.
- מן, ג. (2011). התבוננות הקשרית (קונטקסטואלית) על הטיפול בתוקפנות. שיחות, כ"ו, (1), 32-38.
- פרי (פיאמנטה), ע. (2012). אנה או לא- בין אנה או, לאנה גם וגם- על הגוף והנפש מנקודת מבטה של פסיכולוגיית העצמי. שיחות, כ"ו (3), 258-267.
- קוגן, ק. (2010). מעשה הפירוש בראי פסיכולוגיית העצמי. שיחות, כ"ד (3), 250-255.
- קוגן, ק. (2011). היות זולתעצמי- סיפור בראשית. שיחות, כ"ה, (3), 276-282.
- קוהוט, ה. (2005). כיצד מרפאת האנליזה? עם עובד, תל - אביב. פרק 10 העברת זולעצמי ופירוש, 251-269.
- קולקה, ר. (1995). עולמו הרוחני של המטפל בין הקשבה לפירוש: על התפתחותה האפשרית של הפסיכואנליזה מאינדיבידואליות לסובייקטיביות. שיחות, ט' (3), 191-197.
- קולקה, ר. (2002). נפש או רוח בפסיכואנליזה. התהוות העצמי דרך משחק. בתוך: פרוני, א. (עורכת). המשחק. מבט מהפסיכואנליזה וממקום אחר. ע', 104-120. ידיעות אחרונות, ספרי חמד, תל אביב.
- קיטרון, ד. (2004). כפיית החזרה ופסיכולוגיית העצמי- בין המנעות מכשילה להזדמנות חדשה. שיחות, י"ט, (1), 52-58.
- רב הון, ר. (2008). השתתפות המטפל במרחב הצורך. שיחות, כ"ב, (2), 126-134.
- Bacal, H.A. & Thomson, P.G. (1996). The psychoanalyst's selfobject needs and the effect on their frustration on the treatment: New view of counter transference. *Progress in Self Psychology*, 12, 17-35.
- Ornstein, A. (1990). Selfobject transferences and the process of working through. *Progress in Self Psychology*, 6, 41-58.
- Ornstein, A & Ornstein, P. (1985). Parenting as a function of the adult self: A Developmental perspective. In: Anthony, J. & Piiock, G. (Eds.) *Parental influences in health and disease*. Boston: Little Brown and co.
- ויינברג, ח. (1997). על שתי גישות פסיכו דינמיות לאהבה, זוגיות וטיפול זוגי. שיחות, י"א (2), 93-99.
- שלגי, ב. ובקר, מ. (2002). גישה פסיכואנליטית לשילוב התערבות משפחתית וטיפול אינדיווידואלי במתבגרים. שיחות, ט"ז (3), 276-282.
- Jacobs, E.H. (1991). Self psychology and family therapy. *American Journal of Psychotherapy*. 45 (4), 483- 498.

Leone, C. (2001). *Toward a more optimal selfobject milieu: Family psychotherapy from the perspective of self psychology. Clinical Social Work journal, 29 (3), 269-289.*

Leone, C. (2008). *Couple therapy from the perspective of self psychology and intersubjectivity theory. Psychoanalytic Psychology, 25, 79-98.*

חומר לקריאה נוספת:

אוגדן ת. (2001). הקצה הפרימיטיבי של החוויה. עם עובד, תל-אביב. פרק 7: הפגישה האנליטית הראשונה. 143-128.

בולס, כ. (2000). צלו של האובייקט. דביר, תל-אביב. פקד 12: שימושים אקספרסיביים בהעברה נגדית: הערות למטופל מן העצמי של המטפל, 245-212.

ברגשטיין, א. (2008). על היכולת לשאת את אהבתו של המטופל. שיחות כ"ב (2) 125-118.

ברקן, א. (2002). הרבדים הראשונים של ה-*setting*, או של מי השעון? שיחות י"ז (1) 39-46.

מילר, א. (1992). הדרמה של הילד המחונן והחיפוש אחר העצמי האמיתי. תל-אביב דביר. פרק ראשון: הדרמה של הילד המחונן והפרעתו הנרקסיסטית של הפסיכואנליטיקאי. 19-47.

נוי שרב, ד. (1995). הסיום בטיפול דינמי קצר מועד ואישיותו של המטפל. שיחות, י(1), 13-19.

שטרסבורג, ש. (2010). היעדרות מטיפול כתקשורת באמצעות ה'אין'. שיחות, כ"ד (2), 170-165.

Goldstein E. G. (1997). *To tell or not to tell: The disclosure of events in the therapist's life to the patient. Clinical Social work Journal, 25(1), pp 41- 58.*

- Meyer, W. S. (2001). *Why they don't come back: A clinical perspective on the no show client. Clinical social work Journal, 29, 325-339.*

Reamer, F. G. (2003). *Boundary issues in social work. Social Work, 48 (1), 121-130.*

Reupert, A. (2007). *Social workers use of self. Clinical Social Work Journal,, 35 (2), 107-116.*

Schamess, G. (1999). *Therapeutic love and its permutations. Clinical Social Work, 27(1), 9-26.*

Strean, S. S. (1999). Resolving some therapeutic impasses by disclosing counter transference. *Clinical Social Work Journal*, 27(2), 123- 140.

וויניקוט, .ו. (2009). עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תל-אביב, עם עובד.
מיטשל, ס.א. (2003). תקווה ופחד בפסיכואנליזה. תולעת ספרים בע"מ.
מיטשל, ס.א. ובלאק, מ.ג. (2006). פרויד ומעבר לו. תולדות החשיבה הפסיכואנליטית המודרנית.
תולעת ספרים בע"מ.

מילר, א. (1992). הדרמה של הילד המחונן והחיפוש אחר העצמי האמיתי. תל-אביב דביר.

עומר, ח., ואלון נ. (1997). מעשה הסיפור הטיפולי. תל-אביב. מודן.

קוהוט, ה. (2005). כיצד מרפאת האנליזה? עם עובד, תל - אביב.

קוהוט, ה. (2007). פסיכולוגיית - העצמי וחקר רוח האדם. הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה.
תולעת ספרים בע"מ.

Kohut, H. (1977). *The restoration of the self*. New- York: International Universities Press.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 30 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

אין